

অসম সাহিত্য সভা

প্ৰথম মুকলি অধিবেশনৰ উদ্বোধনী ভাষণ

ড° বিৰেঞ্জ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য

অষ্টচত্বাবিংশ সন্মিলন, তিনিচুকীয়া

অসম সাহিত্য সভা

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম অধিবেশন

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম অধিবেশন

অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰথম অধিবেশন

অসম সাহিত্য সভা জন-লুইত । পৰ্বতৰ পৰা ভৈয়ামলৈ,
ভৈয়ামৰ পৰা মহাসাগৰলৈ ইয়াৰ গতি । কিমান জন-গোষ্ঠীৰ
প্ৰাণ-জল আহি ইয়াত মিলি গৈছেহি ! কাৰোবাৰ প্ৰাণ-জল আহি
ইয়াত পৰি মিলিছেহি, কাৰোবাৰ প্ৰাণ-জল এতিয়াও আহি পোৱাহি
নাই । জান-জুৰি, উপনৈ, সকলোৰে গতি লুইতত, লুইতৰ গতি আকৌ
সাগৰত । সেইবাবে মহা কালৰ অলঙ্ঘনীয় নিৰ্দেশ মানি সকলো
ইয়াত এক হ'বলৈ আহিছে । মই সেইবাবে ক'ব খুজিছো সাহিত্য
সভা সকলোৰে । বহু এক কৰাৰ সাধনা-বহুত আহিলা । আমাৰ
আহিলা হৈছে আধুনিক পৈনত জ্ঞান আৰু সৃষ্টি-কৰ্ম ।

বুৰঞ্জীৰ অৰ্থ বৰ বহল । আমাৰ অতীত জানিবলৈ হ'লে
পুৰাতত্ত্ব-নৃতত্ত্বৰ পৰা আৰম্ভ কৰি সকলো মানৱ-শাস্ত্ৰ আৰু সাহিত্য-
কলাৰ মাজত ধৃত আমাৰ আধ্যাত্মিক জ্ঞান, সকলোবোৰকে সুসমন্বিত
কৰি এক অখণ্ড মানৱ-মূৰ্তি ৰূপে তাক উপলব্ধি কৰিব লাগিব ।
এই অখণ্ড মানৱ-মূৰ্তিক সাক্ষাৎ নকৰিলেও বুৰঞ্জী পঢ়া বা লিখা হ'ব
পাৰে, কিন্তু ন সত্যতাৰ জোৰ স্বৰূপ এই মানৱ-মূৰ্তিৰ পোহৰৰ
অবিহনে আমি অন্ধকাৰত বুৰঞ্জী সৃষ্টি কৰিব নোৱাৰিম । বুৰঞ্জী
সৃষ্টিৰ বাবে ব্যৱহাৰিক ক্ষেত্ৰত সম্যক চিন্তা, সংঘ, আৰু
সুনীতিজনিত সৃষ্টিমূলক কৰ্মৰ যেনেকৈ নিত্য প্ৰয়োজন, তেনেকৈ এই
সৃষ্টিৰ সুদূৰ লক্ষ্য নিটোল মানৱ-মূৰ্তিৰ অহৰহ অন্বেষণ অনন্তকালিক
প্ৰয়োজন । সুদূৰ লক্ষ্য মনত সুপ্ৰতিস্থিত নহ'লে নিত্য কৰ্ম ভ্ৰষ্ট
হ'ব পাৰে । অভিজ্ঞতাই দৰ্শায় যে চিন্তা, সংঘ আৰু কৰ্ম সুসমন্বিত
পথেৰে আগবাঢ়িলেও বিপ্লৱ, আন্দোলন, লোকহিতকৰ বিবিধ সেৱা,
বিবিধ বিদ্যাভিত্তিক আৰু কলাগত সাধনা ইতিহাসৰ দৃষ্টিত সফল
নহয় । তাৰ একমাত্ৰ কাৰণ ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োজনৰ জগত চেৰাই

অনন্তকালিক প্ৰয়োজন পূৰোৱাৰ অসামৰ্থ্য।

আমাৰ যুগ দুটা সভ্যতাৰ সংঘৰ্ষত তল ওপৰ। পুঁজিবাদী সভ্যতাৰ ন সমাজ আৰু ন মানুহ সৃষ্টিৰ বিশ্ব দৃষ্টিৰ শেষ কথা হ'ল ব্যক্তিক স্থিতপ্ৰভ পুৰুষোত্তম কৰা। সোণৰ মায়ামৃগ খেদা এই সভ্যতাই অসমতা দূৰ কৰিবলৈ সংঘ-সামৰ্থ্য গোটাৰ নোৱাৰিলে। এফালে প্ৰেম আৰু কাঞ্চনমুক্তিৰ সাধনাই খেনোক মহাত্মা কৰিছে। কিন্তু ইয়াৰ মূল সংঘবোৰ কাঞ্চন-সঞ্চয়ৰ মায়াত পৰি যুদ্ধৰ অভিমুখে গতি কৰিছে। আনহাতে উৎপাদন-ব্যৱস্থা ৰাষ্ট্ৰৰ হাতলৈ নি শোষণমুক্ত সমাজত প্ৰত্যেকে নিঅ'নাডি-ডা ভিন্সী কৰা লোকায়ত মানৱতাৰ স্বপ্ন দেখা সাম্যবাদী সভ্যতাই অৰ্থনৈতিক উদ্দেশ্য আৰু মানৱ সমাজৰ সাধাৰণ উদ্দেশ্যৰ মাজত সমন্বয় সাধিব পৰা নাই। তাতো মানুহে ব্যক্তি স্বাধীনতা আৰু মানবীয় স্বত্ব বিচাৰিছে। পুঁজিবাদ আৰু সাম্যবাদৰ সংঘৰ্ষত দুখন মহাৰাষ্ট্ৰৰ অন্ত প্ৰতিযোগিতাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দুখন ৰাষ্ট্ৰৰ বৈদেশিক বিষয় যেন হৈ পৰিছে। পৃথিৱীত আজি বহুত বিপ্লৱীৰ মনত প্ৰশ্ন জাগিছে কোন পথে মানুহৰ মুক্তি? আজি বিজ্ঞান শাসক-সংঘবোৰৰ দাস হৈ পৰাত, বিজ্ঞানে মুক্তিৰ সম্যক পথ প্ৰদৰ্শনৰ আৰু প্ৰকৃত জন-শক্তি নিৰ্মাণৰ দায়িত্ব বহন কৰাৰ পৰিবৰ্তে, সভ্যতা-ধ্বংসী মহাজ্ঞ নিৰ্মাণত ব্যস্ত থাকিবলগীয়া হৈছে। মহাকাশতো আজি অস্ত্ৰাগাৰ নিৰ্মিত হৈছে। বিপ্লৱীসকলে আজি অস্ত্ৰৰহিত জনশক্তিৰ পথ অন্বেষণ কৰিছে। সংৰক্ষণশীল সংঘ-শক্তিবোৰে কিন্তু এতিয়াও অস্ত্ৰৰ পথ পৰিহাৰ কৰা নাই। এনে এটা সন্ধিক্ষণত সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ শক্তি পৰীক্ষা উপস্থিত হৈছে। সাহিত্য আৰু কলাই ব্যক্তিৰ অন্তৰ্নিহিত আত্মা আৰু সমূহ মানৱৰ স্বৰূপ এক বিশিষ্ট পদ্ধতিৰে অনুসৰণ কৰে। লেখক আৰু শিল্পীসকলে সমসাময়িক বিপ্লৱবোৰ সমীক্ষা কৰিছে আৰু দেখা পাইছে কেৱল শাসক সলনিয়েই, বা ব্যৱস্থা সলনিয়েই যথেষ্ট নহয়। মুক্তি, সমতা, সত্য,

ন্যায়, প্ৰকাশৰ স্বাধীনতা, মানবীয় অধিকাৰ যাতে কোনো ব্যৱস্থা বা শাসকে খৰ্ব কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে তেওঁলোক সজাগ হৈ থাকিব লাগে। তেওঁলোকৰ আৰু এটা পৰম কৰ্তব্য আছে, মানুহৰ চেতনাত সৌন্দৰ্য্যবোধ সততে জাগ্ৰত কৰি ৰখা। জীৱনৰ বিশৃঙ্খলাৰ মাজত ই দিয়ে শৃঙ্খলাবোধ, কোলাহলৰ মাজত সমন্বয়।

ব্যক্তিগত সম্পত্তি ৰাজহুৱা কৰিলেই যে জাতীয়তা, জাত, বৰ্ণ, নাৰী, জনজাতি, ভাষা, ধৰ্ম, সাহিত্য, কলা, সমস্যা আদি সমাধান হৈ যাব এনে নহয়, ভেটিৰ সলনি আৰু চাল-বেৰৰ সলনিৰ কাম বা সংগ্ৰাম একেলগে চলিছে। জাতীয় জীৱনৰ অভিজ্ঞতাই আমাক ইয়াকে শিকাইছে। এনে অৱস্থাত শিল্পী-সাহিত্যিকৰ কৰ্তব্য কি?

অসম সাহিত্য সভাক ১৯৩৭ চনত “অসমীয়াৰ একমাত্ৰ জাতীয় সন্মিলন” বুলি পণ্ডিত শ্ৰীকৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈয়ে অভিহিত কৰিছিল। লগতে তেওঁ কৈছিল, “আমাৰ বৰ্তমান অৱস্থালৈ চাই এই সাহিত্য সন্মিলন অনেক পৰিমাণে ভাষা সন্মিলনত পৰিণত হ'লেও বেয়া নহ'ব।” তেওঁ আমাৰ জাতীয় আৰু সামাজিক অভিজ্ঞতা বঢ়াই উন্নত সাহিত্য সৃষ্টি কৰিবলৈ কৈছিল আৰু লগতে আন এটা কথাও সন্নিৱিষ্ট দিছিল। তেওঁৰ কথাটি এই:

“সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী আলোচনা কৰিলে দেখা যায় যে সামাজিক আৰু জাতীয় অভিজ্ঞতা, গোটেই জীৱন-অভিজ্ঞতা, বিস্তীৰ্ণ আৰু ব্যাপক হ'লেহে আহল-বহল সাহিত্যৰ সৃষ্টি আৰু বিকাশ হয়। আমাৰ সাহিত্যৰ উন্নতিও যে অকল লেখকসকলৰ ব্যক্তিগত সাধনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছে এনে নহয়, আমাৰ সমাজো শিক্ষা-দীক্ষা, শ্ৰম, শিল্প, আৰ্থিক প্ৰগতি—সকলো বিষয়তে আগবাঢ়ি সাহিত্যৰ যোগান ধৰিব পৰা হ'ব লাগিব। সাহিত্য আৰু সমাজ এটা ঘনিষ্ঠ সম্বন্ধত পৰস্পৰ সংশ্লিষ্ট হৈ আছে। সাহিত্যহীন সমাজ পশু আৰু বৰ্বৰ। সমাজৰ লগত সম্পৰ্ক নথকা সাহিত্য ক্ষীণ আৰু দুৰ্বল।”

“গোটেই জীৱন-অভিজ্ঞতা, বিস্তীৰ্ণ আৰু ব্যাপক কৰাৰ পদ্ধতি বহুলার্থত সৃষ্টিৰ পদ্ধতি। কলা আৰু সমাজৰ সম্পৰ্ক নিবিড় আৰু গভীৰ কৰিবলৈ পুত্ৰক আৰু পৰোক্ষ উভয় উপায়েই আৱশ্যক। সাহিত্য সভাতো এই সম্পৰ্ক স্থাপন কৰাৰ সুযোগ থাকে। অৱশ্যে সমাক চিন্তা, সুনীতিপূৰ্ণ কৰ্ম আৰু সুসমন্বিত মূল্যবোধৰ দ্বাৰা পৰিপূৰ্ণ মনেহে এই সম্পৰ্কৰ পৰা উচিত অভিজ্ঞতা লাভ কৰিব পাৰিব। সাহিত্য সভাৰ অধিবেশনত গ্রন্থ-প্ৰদৰ্শনী, চিত্ৰ-প্ৰদৰ্শনী, আলোচনা চক্ৰ, আৰু কবি-সন্মিলন আদি হ’লে সেইবোৰো অভিজ্ঞতা সঞ্চয়ৰ ক্ষেত্ৰ হৈ পৰে। অৱশ্যে সাহিত্য সভাৰ এই অভিজ্ঞতাবোৰ ততাতৈয়্য- সংগ্ৰহালয়, গ্ৰন্থাগাৰ বা কৰ্মক্ষেত্ৰৰ অভিজ্ঞতাৰ দৰে ব্যাপক আৰু বিস্তীৰ্ণ নহয়। পাঠক, শ্ৰোতা আৰু দৰ্শকমণ্ডলীৰ বাবেও সাহিত্য সভাৰ অভিজ্ঞতা উচ্চ স্তৰৰ নহ’লেও কিছু পৰিমাণে শিক্ষামূলক। কিন্তু অসমীয়া সমাজ ‘সকলো বিষয়তে আগবাঢ়ি সাহিত্যৰ যোগান ধৰিব পৰা’ হোৱা নাই। আমাৰ সমাজখন শিক্ষা-দীক্ষা, শ্ৰম, শিল্প, আৰ্থিক প্ৰগতিত পিচ পৰি আৰু ছেপা খাই আছে।

বিদেশী সমস্যাটো মূলতঃ ক্ষুদ্ৰ জাতিৰ আত্মৰক্ষা আৰু সৰ্বাঙ্গীন উন্নতিৰ আশা-আকাংক্ষাৰ মূলৰ ওপৰত আধাৰিত। মই যিমান দূৰ বুজিছো সাহিত্য সভা এই মূল জাতীয় সমস্যা দুটাৰ সমাধানৰ বাবে আগ্ৰহান্বিত। প্ৰকৃত পক্ষে উত্তৰ পূব ভাৰতৰ পুত্ৰক খন ৰাজ্যতে থলুৱা লোকসকলে নিজ জনসংখ্যাৰ প্ৰকৃতি আৰু সাংস্কৃতিক মৰ্যাদাৰ বৈশিষ্ট্য ৰক্ষাৰ্থে চেষ্টা চলাইছে। এই জাতিবোৰ ছোভিয়েট ৰুছিয়া বা আন বহুভাষিক আৰু বহু জাতিক ৰাষ্ট্ৰসমূহত ক্ষুদ্ৰ জাতিবোৰৰ দৰে নিজা ভূ-খণ্ডত নিজৰ শাসন, নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতি আৰু নিজৰ অৰ্থনৈতিক উন্নতিৰ অধিকাৰ ৰক্ষা কৰিবলৈ দৃঢ়সংকল্প। মোৰ ধাৰণা ছোভিয়েট ৰুছিয়াৰ দৰে ইয়াতো এই ক্ষুদ্ৰ জাতিবোৰৰ অধিকাৰ সমূহ ভোগ কৰিবলৈ চৰকাৰে বৰ্তমান সংবিধানৰ ভিতৰতে

কেতবোৰ সংৰক্ষণ দিয়া উচিত। ভাৰতীয় গণতন্ত্ৰ তেতিয়া বলী আৰু স্থায়ী জাতীয় ঐক্যৰ সহায়ক। সাহিত্য সভাই এই দিশটোলৈ চকু দিছে আৰু দিবও। বৰ্তমানৰ আন্দোলন অহিংস পথত ৰখাটো আমাৰ কৰ্তব্য। ভাৰতবৰ্ষৰ চৰকাৰ আৰু জনতাই অসমত বিদেশী আছে বুলি স্বীকাৰ কৰিছে। এতিয়া এটা আলোচনাও হোৱাৰ কথা। মই আশা কৰো চৰকাৰে আন্দোলনৰ নেতাসকলৰ লগত সহাদয়তাপূৰ্ণ আলোচনাত প্ৰস্তুত হৈ এই দীঘলীয়া আন্দোলনৰ এটা সুমীমাংসা কৰিব।

লগে লগে আমি সকলোৰে মিলি—অসমত থকা সকলো নাগৰিক মিলি—এনেকৈ জনশক্তি গঢ়িব লাগিব যাতে তাক কোনেও টুটাৰ বা লৰাব নোৱাৰে। চৰকাৰৰ পুলিচ-পদ্ধতিৰে এনে জনশক্তি গঢ়িব নোৱাৰি। গুপ্তশক্তিৰ সন্ত্ৰাসবাদো এনে জনশক্তি নিৰ্মাণৰ বাবে ক্ষতিকৰক। মহাত্মা গান্ধীয়ে দৰ্শোৱা পথেৰে আমি জনমিলনৰ পথ ৰচনা কৰিব লাগিব। মই আশা কৰো সকলো ধৰ্ম, সকলো ভাষা, সকলো শ্ৰেণী আৰু সকলো সম্প্ৰদায়ৰ নাগৰিকসকলে হিংস শক্তিৰ কৰলৰ পৰা নিজক আঁতৰাই আনি, ৰাজনৈতিক আৰু সাম্প্ৰদায়িক অপ-প্ৰচাৰক নেওচা দি, সংকীৰ্ণ আনুগত্য বৰ্জন কৰি সংখ্যাগুৰু আৰু সংখ্যালঘুৰ স্বত্ব আৰু কৰ্তব্যৰ প্ৰশ্নৰ গণতান্ত্ৰিক সমাধান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব। যিসকল ভাৰতীয় নাগৰিক অসমলৈ আহি এই ৰাজ্যৰ থলুৱা লোকসকলৰ জাতীয় স্বাৰ্থৰ লগত নিজৰ স্বাৰ্থ মিলাই দিছে, সেই সকল লোকৰ আদৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত হৈ ন নাগৰিক সকলেও সেই পথ গ্ৰহণ কৰিলে বৰ্তমান আন্দোলনে তোলা এটা মূল বিষয়ৰ মীমাংসা হ’ব। গান্ধীজীয়ে ১৯৪৭ চনৰ ২৯ আগষ্টৰ দিনা বিহাৰৰ বঙালীসকলক বিহাৰী ৰূপে বিহাৰত নাগৰিক স্বত্ব ভোগ কৰিবলৈ কৈছিল। এইটোক তেওঁ নাগৰিকৰ কৰ্তব্য বুলি কৈছিল। ভাৰতৰ সকলো ৰাজ্যতে যদি এই জন-

মিলনৰ পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰা হয়, তেন্তে ৰাজ্যত জাতীয় ঐক্যৰ সমস্যাবো এটা নীতিসন্মত সমাধান হ'ব। ইয়াৰ দ্বাৰা তেওঁ-লোকৰ নাগৰিক স্বত্ব ক্ষুণ্ণ নহয়, বৰং এই ৰাজ্যৰ উন্নতিত সন্মানিত অংশীদাৰ হ'ব পাৰিব। গান্ধীজীয়ে কৈছিল এখন ৰাজ্যলৈ গৈ এজন নাগৰিকে আচহুৱা হৈ থকা বা আচহুৱা ভাৱ লৈ বাস কৰাটো ভাল নহয়। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস সাহিত্য সভাই এই জন-মিলনৰ পথ ৰচনা কৰিবৰ বাবে চেষ্টা কৰিব।

আন্দোলনৰ কালত হোৱা হিংস ঘটনাবোৰে আমাৰ সকলোকে আঘাত দিছে। এইবোৰ প্ৰতিকাৰহীন নিষ্ঠুৰ ঘটনাত যিসকল নিহত বা আহত হ'ল তেওঁলোকৰ বাবে আমাৰ প্ৰাণে কান্দিছে। আটাইতকৈ পৰিতাপৰ বিষয় চৰকাৰী হিংসাৰ ভূমিকা। অকল গুলীচালনা আৰু লাঠি চালনাই নহয়, অসম সাহিত্য সভাৰ গুৱাহাটী ভৱন দখল, খবৰত নিষেধাজ্ঞা, সংখ্যালঘুক সংখ্যা-গুৰুৰ পৰা ফালি নিয়া, জখেমধে ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন প্ৰয়োগ, এইবোৰৰ মাজেদি এনে এটা উৎকট হিংসাৰ ভাৱ ফুটি ওলাইছিল যে তাৰ ফলত প্ৰতিহিংসাৰ ভাৱ জন্মিছে। অসমীয়া এটা ক্ষুদ্ৰ জাতি। বিভিন্ন উপজাতি আৰু জনজাতিৰে এই জাতি গঠিত যদিও ইয়াৰ সংখ্যা কম। অবিৰাম জনপ্ৰজন্মৰ ফলত এই জাতিটো যদি নিজ ৰাজ্যতে সংখ্যালঘু হৈ যায় তেন্তে ইয়াৰ ৰাজ-স্বত্ব হ্ৰাস পাব পাৰে। সুৰ্থৰ বিষয় ভাৰতৰ ৰাষ্ট্ৰীয় দলবোৰে অসমীয়া জাতিক ভাষা-সংস্কৃতিৰ ভেটিত এখন ৰাজ্য গঠন কৰাৰ স্বত্ব স্বাধীনতাৰ যুদ্ধৰ কালতে মানি লৈছিল। এই স্বত্ব সকলো নাগৰিকে মানি লৈছে। প্ৰজন্মৰ দ্বাৰা জন সংখ্যাৰ প্ৰকৃতি সলনি হোৱাৰ আশংকাই দেখা দিলে অসমৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ স্বায়ত্ত্বশাসন প্ৰাপ্ত প্ৰদেশ এখনে সত্যাগ্ৰহ কৰিব পাৰে বুলিও ১৯৪৪ চনত

মহাত্মা গান্ধীয়ে কৈছিল। এই স্বত্বৰ ভেটিতেই অসমে ভাৰতীয় গণ-ৰাজ্যত যোগ দিছিল। মোৰ দৃঢ় বিশ্বাস ভাৰতে এই স্বত্বৰ সন্মান কৰিব। লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱায়ে এনে এখন ভাৰতৰ কল্পনা কৰিছিল, “য'ত ভাৰতৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ ভাষা ৰাজ্যবোৰে আত্মৰক্ষা কৰি” আৰু সেই দেশৰ “প্ৰজাস্বত্ব ভোগ কৰি জীৱন-নিৰ্বাহ কৰিব পাৰে।” এই ৰাজ্যবোৰে “ৰাজস্বত্ব” ভোগ কৰাৰ ওপৰত তেওঁ গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। সুখৰ বিষয় এইটো ভাৰতৰ গৃহীত ৰাষ্ট্ৰনীতি।

এই আন্দোলন সদায় নেথাকে। সাহিত্য সভাৰ সমুখত আন গধুৰ কৰ্ত্তব্যও আছে। অসমীয়া ভাষাক বিশ্বৰ এটা লেখত লবলগীয়া সাহিত্যৰ অধিকাৰী কৰিবলৈ যি বাতাবৰণ আৰু প্ৰেৰণাৰ আৱশ্যক, তাক সৃষ্টি কৰিবলৈ সংঘ-সামাৰ্থ অনুসৰি ই যথা-সাধা বৰঙনি যোগালে সাহিত্যিক হিচাপে মই অত্যন্ত মুখী হ'ম। সাহিত্যিক সকলৰ সাধনাৰ বাতাবৰণ আৰু প্ৰেৰণা সৃষ্টিত পৰোক্ষ অভিজ্ঞতাৰ ভূমিকাৰ স্থান প্ৰত্যক্ষ অভিজ্ঞতাৰ পিছতে। বিশ্ব-সাহিত্য আৰু ভাৰতীয় সাহিত্যৰ নিৰ্ধাৰিত সংখ্যাৰে শ্ৰেষ্ঠ গ্ৰন্থ সমূহৰ অনুবাদ, জ্ঞান-বিজ্ঞানৰ পৰিচয়মূলক গ্ৰন্থ ৰচনা, শিশু সাহিত্য ৰচনা, বিশ্বকোষকে আদি কৰি বিভিন্ন পুস্ক-গ্ৰন্থ, কলা বিষয়ক গ্ৰন্থ, সাহিত্য সমালোচনাৰ গ্ৰন্থ আৰু জনপ্ৰিয় বিজ্ঞান সাহিত্য প্ৰকাশ কৰিব পাৰিলে আমাৰ সাহিত্যিকসকলে সহজতে আন্তৰ্জাতিক কলাৰ বিচিত্ৰ পৰম্পৰা আৰু আৱশ্যকীয় মানবীয় জ্ঞান আয়ত্ত কৰিব পাৰিব। শুনা যায় জাপানী সাহিত্য এই দিশত বৰ চহকী। মাতৃ ভাষাৰ প্ৰতি তেওঁলোকৰ শ্ৰদ্ধা অসীম। তেওঁলোকৰ দ্ৰুত উন্নতিৰ ইয়ো এটা কাৰণ বুলি স্বৰ্গীয় সত্যেন্দ্ৰ নাথ বসুৱে এঠাইত উল্লেখ কৰি গৈছে। এনে অনুবাদ প্ৰকাশ বহুৰৰ ভিতৰত সম্পূৰ্ণ কৰিলেও হানি নাই। অসমীয়া পাঠকক অপসংস্কৃতিৰ প্ৰভাৱৰ পৰা উদ্ধাৰ কৰি প্ৰকৃত ৰস-ৰুচি আৰু

গ্রন্থ-ৰচিত দীক্ষিত কৰিবলৈ হ'লে, ইয়েই এক মাত্ৰ পথ। সংবিধান স্বীকৃত ভাষা হিছাপে অসমীয়াক ভাৰত চৰকাৰে পাঁচ কোটি মানৰ এটা অনুদান সহজেই দিব পাৰে। এনে এটা দূৰদৰ্শী প্ৰকাশন পৰিকল্পনা লৈ কামত আগবাঢ়িব পাৰিলে অসমীয়া সাহিত্য নিশ্চয় অন্য জাতিৰ আৰু দেশৰ উন্নত চিন্তা আৰু শ্ৰেষ্ঠ কলাকৃতি বিলাকৰ প্ৰভাৱত পাৰিব আৰু লাহে লাহে উন্নত সাহিত্য ৰচিবলৈ আৰু বিচাৰিবলৈ সমাজক প্ৰেৰণা দিব। এই গ্ৰন্থবোৰৰ পাঠক বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে আমাক গাৰো-ভূঞা গ্ৰন্থাগাৰ লাগিব। গ্ৰন্থসমূহৰ সংগ্ৰহ, সংৰক্ষণ আৰু বিতৰণ নিয়মীয়া কৰিবৰ বাবে আমাক এখন ভাল পুথিভঁৰাল আইনৰ প্ৰয়োজন হ'ব। অসমীয়া সকলৰ মাজত প্ৰতিভাবান লোক আৰু ভাল অনুবাদক আছে। আমি তেওঁলোকৰ নাম পঞ্জীয়ন ভুক্ত কৰি আলোচনা-বিলোচনাৰ যোগেদি অনুবাদৰ বাতাবৰণ গঢ়ি তুলিব পাৰো। সাহিত্য সভাই এই ধৰণৰ তাৎপৰ্য্যপূৰ্ণ অনুবাদৰ আঁচনি হাতত লৈ তাক সফল কৰি তুলিব পাৰে, তেন্তে অসমীয়া ভাষাৰ মান-দণ্ড আপোনাআপুনি উন্নত হ'ব। মন কৰক এক কাব্য আৰু পুৰাণ সাহিত্য অনুবাদ কৰিয়েই বৈষ্ণৱ কবিসকলে অসমীয়া সাহিত্যক ভাৰতৰ শ্ৰেষ্ঠ আধ্যাত্মিক চিন্তাৰ সৈতে পৰিচিত কৰি দিলে। সত্ৰ-নামঘৰ হ'ল এই চিন্তাৰ ফলত জন্ম সংঘ-কেন্দ্ৰ, আৰু সত্ৰীয়া নৃত্য, ভাৱনা, চিত্ৰ আৰু অন্যান্য চাককলাৰ জন্ম হ'ল এই সংঘ-গৃহবোৰক কেন্দ্ৰ কৰি। কোনে ক'ব পাৰে আমি যদি শঙ্কৰ-মাধৱ আৰু কন্দলিৰ দৰে উক্ত গ্ৰন্থবোৰ অনুবাদ কৰোঁ, তেন্তে আমাৰ সাহিত্য আৰু এক নবন্যাসৰ অধিকাৰী নহ'ব বুলি। অসমীয়া ভাষাত বিশ্বৰ ন ন চিন্তা সমূহক ভেটি কৰি দুই এখন ৰচনা ওলাইছে, কিন্তু সিয়েই যথেষ্ট নহয়। আমাৰ সাংস্কৃতিক সভা ৰক্ষাৰ বা বিকাশৰ ইয়ো এক মহৎ উপায়। মহাপুৰুষে কৈছিল গছৰ ডাল-পাতত পানী দিয়াৰ আৱশ্যক নাই,

গুৰিত দিলেই হ'ল। তিনি চাৰি হাত বাগৰি অহা মাস্ক, ফুয়দ বা জ্যাঁ পল চাত্ৰেৰ ভাব এটা দুটা পঢ়াতকৈ তেওঁলোকৰ মৌলিক গ্ৰন্থসমূহ আমাৰ নিজা কৰিনো নলওঁ কিয়? অনুবাদো যে মৌলিক আৰু প্ৰেৰণাদায়ক হ'ব পাৰে তাকচোন শঙ্কৰদেৱেই দেখুৱাই গৈছে। আমাৰ সাহিত্য-সমালোচনাত আজি মৌলিক প্ৰশ্নবোৰ উত্থাপন কৰিবৰ হৈছে। অনুবাদ গ্ৰন্থৰ যোগেদি এই প্ৰশ্নবোৰ আমি সহজে উত্থাপন কৰিব পাৰো।

আমাৰ জন-সংস্কৃতি বিবিধ লোক সাহিত্য, লোক-নৃত্য, লোক-নাট্য, লোক-কলাৰ সম্পদেৰে ভৰপূৰ। এই বিলাকৰ সংৰক্ষণ, গৱেষণা আৰু সমৃদ্ধি সাধনৰ জোখাৰে আমাৰ উদ্যোগ নাই। প্ৰত্যেকটো জনজাতি আৰু জন-গোষ্ঠীৰে জন-সংস্কৃতিৰ মাজত চিন্তা, কল্পনা আৰু কলাৰ ঐক্য আছে। এই ঐক্য আৱিষ্কাৰে জন-মিলনৰ সাংস্কৃতিক পথ পোনাই দিব। বিদেশী লেখকসকলে কিছু পুথি ৰচনা কৰি গৈছে যদিও এইবোৰে এই ঐক্য আৱিষ্কাৰ নকৰে। আজিও সুকীয়াত্ৰ আৱিষ্কাৰ কৰাৰ আগ্ৰহ যিমান বেছি, ঐক্য আৱিষ্কাৰ কৰাৰ উদ্যম যিমান কম। ইয়াৰ বাবে লাগে এচাম জন-মিলনৰ সাধক ন-সংস্কৃতি সেৱক বা বিশেষজ্ঞ। সাহিত্য সভাই নিম্নতম দহ লাখ টকাৰ ন্যাস পূজিৰ এটা পৰিকল্পনা কৰিছে। এইটো পূজি গঠন হ'লে স্থায়ী ভাৱে এনে সেৱকক নিয়োগ কৰিব পৰা যাব। এই কথা আজি স্পষ্ট হৈ পৰিছে জন-মিলনৰ পথ প্ৰশস্ত কৰাত গঠনমূলক সাংস্কৃতিক কামৰ ভূমিকা আটাইতকৈ বেছি। ক্ষমতাৰ ৰাজনীতিয়ে যেনেকৈ জাতিটোক ভাগ ভাগ কৰিছে, ঠিক তেনেকৈ চৰকাৰী আমোলা সকলে পুৰাত সেৱা আগ বঢ়াবলৈ অসমৰ্থ হৈছে। জন-সংস্কৃতিৰ সংৰক্ষণৰ বাবে এটা জাতীয় সং-গ্ৰহালয়ৰো প্ৰয়োজন। ই গৱেষণা আৰু সমৃদ্ধি সাধনতো সহায় কৰিব। কিন্তু স্বাধীনতাৰ তিনিটা দশক এনেয়ে গ'ল, কিন্তু চৰকাৰে

এনে এটা কাম হাতত নললে।

ৰাজহুৱা উদ্যোগত অসমৰ কেইবা ঠাইতো কলা-সংঘ আৰু সঙ্গীত অনুষ্ঠান আদি গঢ় লৈ উঠিছে। তেজপুৰত বিষু বাভাৰ নামত এখন কলেজ হৈছে। কিন্তু এইবোৰ ৰাজহুৱা উদ্যোগে চৰকাৰৰ পৰা একো বিশেষ সাহায্য পোৱা নাই। বিশ্ববিদ্যালয়ে কলাৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সম্পূৰ্ণ উদাসীন। এইদৰে জানো এটা জাতি উঠিব পাৰে? জাতি এটাৰ শেষ পৰিচয় এফালে সাহিত্য-কলাৰ সৃষ্টি-কৰ্মতাত আৰু আৱিষ্কাৰত। চৰকাৰ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় উভয়ৰে সমাক দৃষ্টিৰ অভাৱ ঘটিছে। অসমীয়া এটা সংস্কৃতিবান জাতি। কিন্তু নতুন সৃষ্টিৰ বাবে যি শিক্ষা আৰু পৰিবেশ লাগে তাক নেপালে তেওঁলোকৰ সুপ্ত প্ৰতিভা কেনেকৈ ফুটি উঠিব?

সৰ্বানন্দ সিংহ নগৰত গোট খোৱা সকলো বাইজলৈ পুণিপাত জনাইছো। অষ্টাদশ শতিকাত এই ঘটক ৰাজ্যৰ ৰজা আছিল সৰ্বানন্দ। বৃটিশে বৰ সেনাপতিক এই ৰাজ্য ৰাখিবলৈ প্ৰতিশ্ৰুতি দিও শেহত তাক নাৰাখি গোটেই ৰাজ্যখন ১৮৩৯ খৃষ্টাব্দত লক্ষীমপুৰ জিলাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰি লয়। মটক ৰজাসকলৰ কীৰ্ত্তি সুসংৰক্ষিত হোৱা বাঞ্ছনীয়। বৃটিশৰ দিনত চাহ, তেল, কয়লা আৰু ৰেল আদি উদ্যোগত কাম কৰা বনুৱা সকল ইয়ালৈ আহে। এওঁলোক এতিয়া আমাৰ ৰাজ্যৰ সন্মানিত বাসিন্দা। অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতি এই সকলো লোকৰে। এই ৰাজ্যৰ ইতিহাস হৈছে সন্মবয়ৰ ইতিহাস—আমি মিলাব জানো, আৰু মিলাওঁৰো। বনুৱা আৰু খেতিয়কেই অসমীয়া সমাজ-সংস্কৃতিৰ ৰাজহাড়। বহুৰ মাজত একত্ব প্ৰতিষ্ঠা কৰাই আমাৰ সংস্কৃতিৰ মূল কথা। বিভেদৰ শক্তিবোৰ অচিৰেই পৰাজয় হ'ব, আৰু উদাৰ বহুল অসমীয়া সাহিত্য-আৰু কলাৰ মাজেদি প্ৰতিধ্বনিত আপোনালোকৰ প্ৰাণৰ মৰ্মবাণী। আমি সকলো ভাই-ককাই, বাই-ভনী। আমি এই সুন্দৰ ৰাজ্যত থাকি

মিলা-প্ৰীতিৰে সংস্কৃতি গঢ়ো। অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিত অধিপত্য আৰু শোষণৰ ভাৱ নাই, কাৰণ আমি অসমীয়া সকল দুখীয়া, শোষিত আৰু বঞ্চিত। আমি সকলো যোগ হৈ বিভেদ পাহৰি এক নতুন অসম গঢ়ো আহক। নতুন অসম গঢ়িলেহে আমি নতুন ভাৰত গঢ়িব পাৰিম। ভাল অসমীয়া আৰু ভাল ভাৰতীয় হোৱা একে কথাই। ভাল অসমীয়া সেইদৰে ভাল বিশ্ব নাগৰিকো। আহক আমি সকলোৰে এই জন-মিলনত যুক্তত মিলি যাওঁ আৰু সকলো বিভেদ আঁতৰাই সত্য আৰু সুন্দৰৰ মন্দিৰত এক হৈ নতুন সৃষ্টিৰ প্ৰাৰ্থনা কৰো।

৯ মে', ১৯৮১

ড° বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য্য

— + —